

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na temelju odredbe članka 15. točke 2. i članka 8. stavaka 1. i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12), članka 72. i 91. Zakona o faktoringu („Narodne novine“ broj 94/14, 41/16) u postupku neposrednog nadzora, pokrenutom po službenoj dužnosti, nad poslovanjem faktoring društva ESC Factoring d.o.o., Zagreb, Radnička cesta 32, OIB: 00180729178, zastupanog od strane Hrvoja Turkalja, člana uprave i Tomaža Kačara, zamjenika člana uprave, na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 9. rujna 2025. donosi

RJEŠENJE

1. Društvu ESC Factoring d.o.o., Zagreb, Radnička cesta 32, OIB: 00180729178, radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti nalaže se:

1.1. unaprijediti sustav upravljanja kreditnim rizikom kako bi se osiguralo da obavljanje poslova faktoringa bude usklađeno s odredbama Zakona o faktoringu („Narodne novine“ broj 94/14, 41/16) i podzakonskih akata na način da u roku od 30 (trideset) dana od zaprimanja ovog Rješenja donese i/ili izmijeni interne akte kojima je propisan proces odobravanja poslova faktoringa u dijelu procjene rizika, donošenja odluka o odobravanju plasmana te praćenja naplate te ih s danom donošenja početi primjenjivati.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo ESC Factoring d.o.o., Zagreb, Radnička cesta 32, OIB: 00180729178 dužno je do 31. listopada 2025. dostaviti Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga Izvješće u kojem su opisane mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti po nalogu iz ove točke ovog Rješenja zajedno s:

- izmijenjenim i od uprave usvojenim internim aktima koji propisuju proces odobravanja poslova faktoringa
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

1.2. donijeti metodologiju za izračun umanjenja vrijednosti potraživanja po ugovorima o faktoringu usklađenu s odredbama Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja broj 9 Financijski instrumenti u kojoj će na jasan i transparentan način biti propisan izračun umanjenja vrijednosti potraživanja koji će se temeljiti na razumnim i utemeljenim podacima te na osnovu tako donesene metodologije izračunati umanjenje vrijednosti potraživanja po ugovorima o faktoringu sa stanjem na dan 30. rujna 2025. godine.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo ESC Factoring d.o.o., Zagreb, Radnička cesta 32, OIB: 00180729178 dužno je do 31. listopada 2025. dostaviti Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga Izvješće u kojem su opisane mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti po nalogu iz ove točke ovog Rješenja zajedno s:

- donesenom metodologijom za izračun umanjenja vrijednosti potraživanja
- analitičkim prikazom izračuna umanjenja vrijednosti potraživanja sa stanjem na dan 30. rujna 2025.
- bruto bilancom sa stanjem na dan 30. rujna 2025.
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja

- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

Obrazloženje

Na temelju članka 15. točke 2. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12) i članka 72. Zakona o faktoringu („Narodne novine“ broj 94/14 i 41/16; dalje u tekstu: Zakon) te sukladno Obavijesti o neposrednom nadzoru poslovanja od 10. prosinca 2024. (KLASA: UP/I 993-07/24-01/01, URBROJ: 326-01-50-52-521-24-1) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Zagreb, Franje Račkoga 6, OIB: 49376181407 (dalje u tekstu: Hanfa) provela je postupak neposrednog nadzora nad poslovanjem društva ESC Factoring d.o.o., Zagreb, Radnička cesta 32, OIB: 00180729178 (dalje u tekstu: Društvo).

O obavljenom neposrednom nadzoru dana 12. lipnja 2025. sastavljen je Zapisnik o obavljenom nadzoru, KLASA: UP/I 993-07/24-01/01, URBROJ: 326-01-50-52-521-25-68 (dalje u tekstu: Zapisnik). Društvo je bilo omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese sukladno članku 82. Zakona na način da je upoznato s pravom prigovora na Zapisnik. Društvo je u Zakonom određenom roku dana 10. srpnja 2025. dostavilo podnesak naslova „Prigovor na Zapisnik o obavljenom neposrednom nadzoru“ (KLASA: UP/I 993-07/24-01/01, URBROJ: 383-25-70; dalje u tekstu: Prigovor).

Uvidom u dostavljeni Prigovor Hanfa je utvrdila kako Društvo osporava pojedina utvrđena činjenična stanja odnosno navode iz Zapisnika.

- 1.1. Upravljanje rizicima u faktoring društvu uređeno je Glavom VI. Zakona. Člankom 64. stavkom 1. Zakona određeno je kako je upravljanje rizicima sveobuhvatan proces, odnosno skup postupaka, metoda i tehnika za identificiranje, mjerenje i procjenu te upravljanje i ovladavanje rizicima kojima je faktoring društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju, uključujući i izvještavanje o istim. Stavkom 2. istog članka Zakona određeno je kako je faktoring društvo dužno uspostaviti sveobuhvatan i učinkovit sustav upravljanja rizicima u skladu s vrstom, opsegom i složenosti svoga poslovanja, koji mora uključivati najmanje: strategije, politike, postupke i mjere upravljanja rizicima; tehnike mjerenja rizika, praćenje i izvješćivanje o rizicima; podjelu odgovornosti u vezi s upravljanjem rizicima.

Temeljem članka 64. stavka 3. Zakona Hanfa je donijela *Pravilnik o kriterijima i načinu upravljanja rizicima faktoring društva* („Narodne novine“ br., 86/18 i 142/22; dalje u tekstu: Pravilnik o rizicima) kojim se detaljnije propisuju kriteriji i način upravljanja rizicima faktoring društva.

Sukladno članku 4. *Pravilnika o rizicima* određeno je kako je faktoring društvo dužno donijeti strategiju, politike i druge interne akte za upravljanje rizicima. Strategija upravljanja rizicima je jedan ili više pisanih dokumenata koji minimalno obuhvaćaju ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima i sklonost faktoring društva za preuzimanje rizika. Politike i interni akti za upravljanje rizicima čine jedan ili više dokumenata koji minimalno obuhvaćaju sljedeće: utvrđivanje prihvatljivog stupnja rizika za pojedine rizike; jasne linije ovlasti i odgovornosti za upravljanje rizicima unutar faktoring društva; metodologiju utvrđivanja i mjerenja odnosno procjenjivanja rizika kojima je faktoring društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo; interne limite i kontrole te ostale postupke za ovladavanje i praćenje rizika uključujući

uspostavu odgovarajućih limita; procedure i mjere ako dođe do odstupanja od primjene usvojenih politika i postupaka; procedure i mjere ako dođe do kriznih situacija. Strategije, politike i interni akti moraju biti u pisanom obliku, jasno definirani i dokumentirani te dostupni svim radnicima faktoring društva uključenima u proces preuzimanja i upravljanja rizicima.

Člankom 8. *Pravilnika o rizicima* određeno je kako je faktoring društvo dužno donijeti i provoditi primjerene politike i postupke upravljanja za najmanje sljedeće rizike: kreditni rizik (uključujući i koncentracijski rizik), tržišni rizik (uključujući valutni, kamatni rizik i tržišni rizik likvidnosti), rizik likvidnosti, operativni rizik. Faktoring društvo je dužno donijeti i provoditi primjerene politike i postupke upravljanja i za sve druge vrste rizika kojima je ili bi moglo biti izloženo u svome poslovanju.

Člankom 9. *Pravilnika o rizicima* propisano je upravljanje kreditnim rizikom. Sukladno stavku 1. navedenog članka faktoring društvo dužno je donositi odluke o odobravanju posla faktoringa na temelju primjerenih i jasno definiranih kriterija te je dužno definirati postupke odlučivanja o odobravanju, promjenama, obnavljanju ugovora o faktoringu i refinanciranju poslova faktoringa. Stavkom 2. navedenog članka propisano je da prije sklapanja ugovora koji je osnova za nastanak izloženosti kreditnom riziku, faktoring društvo procjenjuje kreditnu sposobnost kupca, te u slučaju regresnog faktoringa i dobavljača, kao i istinitost i naplativost predmeta faktoringa te kvalitetu, vrijednost i utrživost instrumenata osiguranja potraživanja. Sukladno stavku 6. navedenog članka faktoring društvo dužno je utvrditi internu metodologiju koja omogućuje procjenu kreditnog rizika izloženosti prema pojedinim kupcima odnosno kod regresnog faktoringa i dobavljačima, te kreditnog rizika na razini portfelja.

Naposlijetku, sukladno članku 10. *Pravilnika o rizicima* (Kreditni proces) faktoring društvo dužno je uspostaviti i na adekvatan način organizirati kreditni proces koji najmanje uključuje:

- proces odobravanja poslova faktoringa u kojem je faktoring društvo dužno procijeniti kreditnu sposobnost kupca te u slučaju regresnog faktoringa i dobavljača, kao i istinitost i naplativost predmeta faktoringa te kvalitetu, vrijednost i utrživost instrumenata osiguranja potraživanja
- proces praćenja potraživanja u kojem se tijekom trajanja izloženosti procjenjuje kreditna sposobnost kupca i, u slučaju regresnog faktoringa, dobavljača te grupe povezanih osoba s istima, kao i istinitost i naplativost predmeta faktoringa, kvaliteta, vrijednost i utrživost instrumenata osiguranja potraživanja te urednost u podmiranju obveza prema faktoring društvu
- analizu kreditnog portfelja koja podrazumijeva kontinuiranu analizu strukture i kvalitete cjelokupnoga kreditnog portfelja i uključuje analizu koncentracijskog rizika sadržanog u portfelju i procjenu budućih trendova strukture i kvalitete kreditnog portfelja
- postupanje s problematičnim potraživanjima koji podrazumijeva definiranje kriterija povećanog stupnja rizičnosti prema kojima će se pojedini faktoring posao smatrati problematičnim, te postupanje s problematičnim potraživanjima koji trebaju biti predmetom posebnog praćenja zbog povećanog stupnja rizičnosti istih.

Sukladno članku 21. Zakona faktoring društvo kao poslovnu djelatnost na kontinuiranoj osnovi smije obavljati samo posao faktoringa određen člankom 4. Zakona, koji može biti tuzemni ili inozemni, regresni ili bezregresni te poslove dobavljačkog (obrnutog) faktoringa iz članka 11. Zakona i poslove faktoringa koji uključuje otkup mjenice iz članka 12. Zakona.

Hanfa je tijekom nadzora na uzorku ugovora provjerila cjelokupan poslovni proces Društva u dijelu odobravanja i sklapanja ugovora o faktoringu koji je osnova za nastanak izloženosti kreditnom riziku. Također, provjeravana je adekvatnost politika i procedura koje Društvo primjenjuje u svom poslovanju u navedenom poslovnom procesu.

Poslove faktoringa kojima se otkupljuju tražbine Hanfa je provjerila na uzorku od 39 ugovora. U sklopu nadzora provjeravana je usklađenost ugovornih odredbi s odredbama Zakona, postojanje dobavljačevih tražbina prema kupcu, dospelost tražbina, isplate prema dobavljačima te plaćanja kupaca.

Na temelju ugovora o faktoringu (otkup tražbina) uzetih u uzorak utvrđeno je da Društvo s dobavljačima sklapa ugovore kojima dobavljač prodaje Društvu svoja potraživanja prema kupcu. Uz ugovore o faktoringu sklapani su i ugovori o cesiji s dobavljačima i kupcima kojima dobavljač prijenosi svoja potraživanja prema kupcu na Društvo. U svim ugovorima o faktoringu navedeno je da će u slučaju neplaćanja obveze kupca po dospelosti Društvo pisanim putem uputiti dobavljaču poziv na regresno plaćanje.

Odredbama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23; dalje u tekstu: ZOO) koje reguliraju ustup tražbine propisano je da vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na njega svoju tražbinu osim one čiji je prijenos zakonom zabranjen, ili koja je strogo osobne naravi ili koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga. Ugovor o ustupanju nema učinka prema dužniku ako su on i vjerovnik ugovorili da vjerovnik ne može prenijeti tražbinu na drugoga ili da je ne može prenijeti bez dužnikova pristanka. Za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika, ali je ustupitelj dužan obavijestiti dužnika o ustupanju. Sukladno navedenom, kupac nije obavezan potpisati ugovor o cesiji, ali je obavezan postupiti po istom ukoliko je pravovremeno obavješten o cesiji.

Nadzorom je utvrđeno da su, od 39 ugovora o faktoringu (otkup tražbine) uzetih u uzorak, kod 17 ugovora kupci potpisali ugovore o cesiji te su postupili po istima na način da su plaćanje svojih obveza izvršili na račun Društva ili, u slučaju financiranja posla od strane banke, na račun banke.

Međutim, kod čak 22 ugovora kupci nisu postupili po ugovorima o cesiji (nisu izvršili plaćanje svojih obveza na račun Društva) već je navedeno izvršio dobavljač kao regresni dužnik po ugovoru o faktoringu. Dobavljač je izvršio plaćanje bez posebnog poziva Društva na regresno plaćanje često po dospelosti predmeta faktoringa. U navedenim slučajevima uglavnom se radi o ugovorima koji su financirani vlastitim sredstvima Društva, a koji su sklopljeni s društvima:

- [redacted] (kupac [redacted]) – 6 ugovora
- [redacted] (kupac [redacted]) – 5 ugovora
- [redacted] (kupac [redacted]) – 7 ugovora
- [redacted] (kupac [redacted]) – 2 ugovora
- [redacted] (kupac [redacted]) – 1 ugovor
- [redacted] (kupac [redacted]) – 1 ugovor.

Od navedena 22 ugovora kod kojih kupci nisu postupili po ugovorima o cesiji kod 20 ugovora kupci nisu niti potpisali ugovore o cesiji dok su kod dva ugovora kupci potpisali ugovore o cesiji, ali nisu postupili po istima. Kod 10 ugovora kupci su bili obavješteni o cesiji (Društvo je dostavilo dokaze da su kupci urudžbirali ugovore o cesiji) dok se za 12 ugovora Hanfa nije mogla uvjeriti da su kupci obaviješteni o cesiji (Društvo nije dostavilo dokaze o tome).

Nadalje, od navedena 22 ugovora kod njih 12 kao uvjet za isplatu sredstava dobavljaču bio je naveden potpis ugovora o cesiji od strane kupca. Iako kod 10 ugovora kupac nije potpisao ugovor o cesiji Društvo je ipak isplaćivalo kupoprodajnu cijenu dobavljaču čime je postupilo suprotno ugovornim odredbama.

Društvo se u tijeku nadzora očitovalo da kupci nisu prihvaćali ugovore o cesiji iz razloga što potpisivanje cesija nije u skladu s internim procedurama kupca (), potpisivanje cesija nije dopušteno zbog financiranja iz EU fondova (), kupac nije potpisao s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih ugovor o sufinanciranju prijevoza (), kupac nije ishodio kredit od banke kojim je planirao platiti obvezu () te iz Društvu nepoznatih razloga (). S obzirom da je postupanje po cesiji obveza propisana ZOO-om Hanfi je nejasno neprihvatanje cesija od strane kupaca pogotovo u slučajevima u kojima je jasno da su bili obavješteni o cesiji.

Slijedom navedenom, nadzorom je utvrđeno da u znatnom broju ugovora o faktoringu koje Društvo sklapa s određenim dobavljačima dolazi do izostanka plaćanja od strane kupaca te da povrat sredstava vrše dobavljači (koji ujedno i primaju sredstva po ugovoru) kao regresni dužnici. Hanfi je jasno da može doći do izostanka plaćanja od strane kupca te da je dobavljač kao regresni dužnik dužan podmiriti obveze prema Društvu. No, navedeno bi trebala biti iznimka u slučaju da kupac nije u stanju podmiriti svoju obvezu. Međutim, u ovom slučaju navedeno nije iznimka već pravilo koje se ponavlja kod svakog sklopljenog ugovora s određenim dobavljačem. Stoga je nejasno postupanje Društva koje, iako raspolaže s saznanjima da određeni kupci neće potpisati cesiju niti po istoj postupiti, nastavlja otkupljivati potraživanja od pojedinih dobavljača prema tim kupcima.

Iz navedenog je razvidno da Društvo u znatnom broju ugovora o faktoringu povrat sredstava bazira na uplatama dobavljača kao regresnog dužnika, a ne na uplatama kupca koji bi trebao biti primarni izvor naplate. S obzirom da je dobavljač osoba koja prima sredstva od Društva te koja vraća sredstva Društvu jasno je da takav poslovni model ima obilježja zajma, a ne posla faktoringa (otkupa tražbina) kako ga propisuje Zakon.

Nadalje, nadzorom je utvrđeno da je Društvo ugovorom sklopljenim s društvom (kupac) djelomično otkupilo dospelje tražbine.

Nadzorom je također utvrđeno da je u tri ugovora sklopljena s društvom (kupac) Društvo dva puta otkupilo iste tražbine odnosno da je otkupilo nepostojeće tražbine.

Slijedom svega navedenog, nadzorom je utvrđeno da je Društvo:

- kontinuirano otkupljivalo tražbine određenih dobavljača kod kojih je izostalo plaćanje kupaca čime su navedeni poslovi poprimili obilježja zajma, a ne faktoringa
- postupilo suprotno ugovornim odredbama na način da je isplatilo sredstva dobavljaču iako kupac nije potpisao ugovor o cesiji što je bio uvjet za isplatu
- otkupljivalo dospelje tražbine
- otkupljivalo nepostojeće tražbine.

S obzirom na utvrđene nepravilnosti Društvo je obavljalo poslove faktoringa suprotno članku 4. Zakona. Sukladno članku 4. Zakona faktoring je pravni posao u kojemu pružatelj usluge faktoringa, na temelju i u skladu s ugovorom o faktoringu sklopljenim s dobavljačem i/ili kupcem, kupuje predmete faktoringa s pravom ili bez prava na regres. Predmet faktoringa su

postojeće i/ili buduće, nedospjele, cijele ili djelomične novčane tražbine proizašle s osnove isporuke dobara i/ili pružanja usluga od strane poslovnih subjekata u tuzemstvu ili inozemstvu. Predmet faktoringa za potrebe prijenosa može se dokazivati računom ili drugom ispravom prema kojoj isporučitelj dobara ili pružatelj usluga, odnosno osoba kojoj on naloži, obračunava isporučena dobra i obavljene usluge bez obzira na to kako se ta isprava naziva u poslovnom prometu, bilo u obliku pisanog dokumenta ili elektroničkog zapisa sukladno odgovarajućim propisima.

Poslove dobavljačkog faktoringa Hanfa je provjerila na uzorku od dva ugovora kojima je Društvo plaćalo kupčeve obveze prema njegovim dobavljačima. U sklopu nadzora provjeravana je usklađenost ugovornih odredbi s odredbama Zakona, postojanje dobavljačevih tražbina prema kupcu, dospelost tražbina te plaćanje Društva prema dobavljačima.

Kao dokaz postojanja tražbina koje kupčevi dobavljači imaju prema kupcima Društvo je dostavilo preslike računa navedenih u ugovorima koji su sastavni dio ugovora o dobavljačkom faktoringu. Nadzorom je utvrđeno da su kod oba ugovora uzeta u uzorak računi bili dospjeli odnosno njihovo dospijanje je nastupilo prije sklapanja ugovora o dobavljačkom faktoringu. S obzirom da su predmet ugovora bile dospjele tražbine Društvo je obavljalo poslove dobavljačkog faktoringa suprotno članku 11. Zakona. Sukladno članku 11. Zakona dobavljački (obrnuti) faktoring je posebna vrsta faktoringa u kojemu pružatelj usluge faktoringa i kupac ugovaraju program plaćanja kupčevih dugova dobavljačima na način da se pružatelj usluge faktoringa obvezuje plaćati tražbine koje kupčevi dobavljači imaju prema kupcu prije dospijanja ili o dospijanju predmeta faktoringa na zahtjev dobavljača ili po uputi kupca, uz prienos tako isplaćenih predmeta faktoringa s dobavljača na pružatelja usluge faktoringa.

Hanfa je zaključila da nadzorom utvrđene nepravilnosti u procesu odobravanja posla faktoringa proizlaze iz neadekvatne procjene kreditnog rizika vezano uz procjenu kupaca te predmeta faktoringa. Naime, Društvo nije na adekvatan način utvrdilo kreditnu sposobnost kupaca što je rezultiralo time da kupci u znatnom broju ugovora nisu podmirivali svoje obveze po cesijama te nije na adekvatan način procijenilo istinitost i naplativost predmeta faktoringa što je rezultiralo otkupom dospjelih i nepostojećih tražbina. Slijedom navedenog, Društvo nije na adekvatan način organiziralo kreditni proces koji uključuje proces odobravanja poslova faktoringa u kojem je bilo dužno procijeniti kreditnu sposobnost kupca te u slučaju regresnog faktoringa i dobavljača, kao i istinitost i naplativost predmeta faktoringa te kvalitetu, vrijednost i utrživost instrumenata osiguranja potraživanja čime je donosilo odluke o odobravanju posla faktoringa na temelju neprimjerenih i nejasno definiranih kriterija.

Nadzorom je utvrđeno da je kreditni proces (proces odobravanja posla faktoringa) u Društvu propisan neadekvatnim internim aktima. Naime, internim aktima nisu jasno opisane faze procesa procjene rizika i odobravanja financiranja. Istina nije jasno propisano koja se dokumentacija pribavlja za potrebe procjene rizika ovisno o pojedinoj vrsti posla. Nije propisan način procjene kreditne sposobnosti sudionika u poslu (kupac/dobavljač) ovisno o vrsti posla faktoringa (otkup tražbina, otkup mjenica, dobavljački faktoring), regresnom pravu (faktoring s regresom ili bez regresa), rezidentnosti sudionika u poslu, vrsti kupca (država ili ne), izvorima financiranja (vlastita sredstva/banka). Nije propisano sagledavanje izloženosti prema sudionicima u poslu i njihovim povezanim osobama. Također, internim aktima nije propisan način procjene istinitosti i naplativosti potraživanja koja se otkupljuju te način procjene kvalitete, vrijednosti i utrživosti instrumenata osiguranja potraživanja. Pored navedenog, nadzorom je utvrđeno da Društvo nije donijelo strategiju za upravljanje rizicima koju je bilo u

obvezi donijeti sukladno Zakonu, a koja bi obuhvaćala ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima te sklonost Društva za preuzimanje rizika.

Nadzorom je nadalje utvrđeno kako je Društvo u sklopu procesa odobravanja posla faktoringa uglavnom pribavljalo temeljne financijske izvještaje od dobavljača dok su za kupce prikupljeni podaci s portala FININFO koji su uz temeljne financijske izvještaje sadržavali i izračun više pokazatelja. Internim aktima Društva koji reguliraju proces odobravanja posla faktoringa propisano je kako Kreditni odbor Društva raspravlja o kreditnoj sposobnosti klijenta kojem se odobrava plasman te da su prijedlozi za raspravu kreditnom odboru Društva i oblikovanje njegovih odluka standardizirani u obliku obrasca Zahtjev za limit. Nadzorom je također utvrđeno kako obrazac Zahtjev za limit sadrži samo osnovne podatke o poslu, sudionicima u poslu, izvorima financiranja i uvjetima financiranja te u biti predstavlja dokument kojim kreditni odbor odobrava pojedini posao. Obrazac ne sadrži analizu kreditnog rizika u sklopu koje bi se procjenjivala kreditna sposobnost kupca i dobavljača (detaljnije informacije o kupcu i dobavljaču te prirodi njihovog odnosa, izloženost Društva prema pojedinom sudioniku u poslu (kupac/dobavljač) i njihovim povezanim osobama, analiza financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja kupaca i dobavljača, određivanje boniteta kupaca i dobavljača), predmet faktoringa te instrumenti osiguranja potraživanja. S obzirom da obrazac Zahtjev za limit ne sadržava sve bitne informacije potrebne za procjenu rizika razvidno je da su članovi Kreditnog odbora donosili odluke o odobravanju plasmana na osnovu nepotpunih i nepouzdatih informacija čime se Društvo izložilo kreditnom riziku.

Slijedom svega navedenog, nadzorom je utvrđeno da Društvo nije uspostavilo sveobuhvatan i učinkovit sustav upravljanja kreditnim rizikom čime je postupilo suprotno odredbama Pravilnika o rizicima i članka 64. Zakona.

Vezano uz utvrđenje Hanfe u Zapisniku da je Društvo kontinuirano otkupljivalo tražbine određenih dobavljača kod kojih je izostalo plaćanje kupaca čime su navedeni poslovi poprimili obilježja zajma, a ne faktoringa, Društvo se u Prigovoru za više ugovora očitovalo da se ne može složiti sa zaključkom Hanfe jer je uredno obavijestilo kupca o prijenosu potraživanja te ne može biti odgovorno za nepotpisivanje cesije i neplaćanje po cesiji od strane kupca. Društvo navodi da je nastavilo otkupljivati tražbine prema kupcima koji su počeli postupati po cesijama dok više ne otkupljuje tražbine prema kupcima koji ne postupaju po cesijama.

Pravilnikom o rizicima određeno je kako je faktoring društvo dužno uspostaviti sveobuhvatan i učinkovit sustav upravljanja rizicima u skladu s vrstom, opsegom i složenosti svoga poslovanja te je dužno donositi odluke o odobravanju posla faktoringa na temelju primjerenih i jasno definiranih kriterija kao i definirati postupke odlučivanja o odobravanju, promjenama, obnavljanju ugovora o faktoringu i refinanciranju poslova faktoringa. Također, faktoring društvo dužno je utvrditi internu metodologiju koja omogućuje procjenu kreditnog rizika izloženosti prema pojedinim kupcima odnosno kod regresnog faktoringa i dobavljačima, te kreditnog rizika na razini portfelja.

Zakonom je određeno kako se na poslove faktoringa primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obvezni odnosi, osim ako Zakonom nije drukčije određeno. ZOO-a je određeno kako za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika, ali je ustupitelj dužan obavijestiti dužnika o ustupanju. Slijedom navedenog, dužnost je kupca (dužnika) da sukladno odredbama ZOO-a postupi sukladno ugovoru o cesiji ukoliko je o istom bio obavješten. S druge strane, dužnost je Društva osigurati da se posao faktoringa obavlja sukladno odredbama Zakona, Pravilnika o rizicima i ZOO-a te, na osnovu saznanja s dosadašnjem poslovnim odnosu s pojedinim

kupcima i dobavljačima, uspostaviti takav sustav upravljanja rizicima kako bi se opisane situacije u kojima kupac ne postupa po cesiji pojavljivale kao iznimka, a ne pravilo.

Vezano uz otkup dospjelih tražbina Društvo u Prigovoru navodi kako je smatralo da je cesijom prolongirana valuta plaćanja jer su ju potpisale sve ugovorne strane te da je na taj način postupilo prema odredbama stavka 6. članka 21. Zakona koji navodi da u slučaju otkupa dospjelih tražbina faktoring društvo može s dužnikom predmeta faktoringa ugovoriti novi rok dospijeca tražbine koji ne smije biti duži od godine dana računajući od dana otkupa.

Navodi Društva kako je primijenilo stavak 6. članka 21. Zakona u prolongatu otkupljenih dospjelih računa ne može se prihvatiti. Naime, članak 21. Zakona regulira ugovaranje novog roka dospijeca isključivo kod poslova otkupa dospjelih tražbina kao poslova koji su u neposrednoj ili posrednoj vezi s poslovima faktoringa. Radi se o posebnoj vrsti usluge koje faktoring društvo ne smije obavljati na kontinuiranoj osnovi. Dakle, navedena odredba ne može se primijeniti kod ugovora o faktoringu kakav je bio slučaj opisan u Zapisniku.

Vezano uz otkup nepostojećih tražbina Društvo u Prigovoru navodi da je prihvatilo mišljenje Hanfe kako je otkupljivalo istu tražbinu dva puta i to prvi puta kao buduću tražbinu, a drugi puta kao postojeću tražbinu. Društvo navodi da je navedeno postupanje ispravilo te da do njega više neće doći.

Navod Društva iz Prigovora Hanfa smatra priznanjem utvrđene nepravilnosti.

Vezano uz plaćanje dospjelih računa u ugovorima o dobavljačkom faktoringu Društvo u Prigovoru za jedan ugovor navodi da ubuduće neće otkupljivati račune iz kojih sa sigurnošću neće biti moguće utvrditi jesu li su tražbine nedospjele dok za drugi ugovor priznaje operativni propust u odabiru dospjelih umjesto nedospjelih računa iz izvoda otvorenih stavaka te navodi kako će ubuduće obratiti veću pozornost navedenom.

Navod Društva iz Prigovora Hanfa smatra priznanjem utvrđene nepravilnosti.

Vezano uz utvrđenu neadekvatnost kreditnog procesa Društvo u Prigovoru navodi kako je procjena rizika bila pojednostavljena i bazirana na javno dostupnim portalima FININFO i Poslovna Hrvatska s obzirom da je znatan iznos potraživanja bio otkupljiv od „države ili javnih poduzeća“ te financiran preko poslovnih banaka. No dodaje kako će jasnije i na adekvatniji način regulirati kreditni proces odnosno proces odobravanja poslova faktoringa u sklopu Strategije za upravljanje rizicima. Dodaje kako će se obrazac „Zahtjev za limit“ kao osnovni obrazac za odlučivanje kreditnog odbora proširiti i doraditi na način da će na njemu biti dodani limiti financiranja, bonitet dobavljača i kupca ili treće osobe jamca platca odnosno nositelja rizika. Napomenuto je kako Društvo radi na izradi „internog rejting modela“ koji će sadržavati sve potrebne financijske informacije, Izvještaj o financijskom položaju, Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, pokazatelje, bonitet i indikativni limit i sl.

S obzirom da Društvo osim od „države i javnih poduzeća“ otkupljuje tražbine i od drugih subjekata koje ne financira preko poslovnih banaka Hanfa smatra da bi Društvo trebalo uspostaviti adekvatniju procjenu rizika sudionika u poslu faktoringa. Navedenom u prilog ide i navod Društva iz Prigovora da će kreditni proces definirati na adekvatniji način.

Slijedom svega navedenog, kako se nadzorom utvrđene nepravilnosti ne bi ponavljale Društvo je dužno unaprijediti sustav upravljanja kreditnim rizikom kako bi se osiguralo da obavljanje poslova faktoringa bude usklađeno s odredbama Zakona i podzakonskih akata na način da izmijeni interne akte kojima je propisan proces odobravanja poslova faktoringa u dijelu

procjene rizika, donošenja odluka o odobravanju plasmana te praćenja naplate, a sve kako je naloženo točkom 1.1. izreke ovoga Rješenja.

- 1.2.** Nadzorom je utvrđeno da Društvo u trenutku sastavljanja financijskih izvještaja sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. nije raspolagalo s metodologijom kojom bi bio propisan način izračuna umanjenja vrijednosti potraživanja usklađen s odredbama MSFI 9.

U tijeku nadzora Društvo je dana 20. svibnja 2025. dostavilo novo usvojeni interni akt *Politika formiranja ispravka vrijednosti potraživanja* od 10. svibnja 2025. godine. U navedenom internom aktu umanjenje vrijednosti financijske imovine temelji se na *Međunarodnom računovodstvenom standardu 39 Financijski instrumenti: priznavanja i mjerenje* (dalje u tekstu: MRS 39). Navedeni standard bio je važeći do 1. siječnja 2018. kada ga je zamijenio Međunarodni standard financijskog izvještavanja broj 9 Financijski instrumenti (dalje u tekstu: MSFI 9). Za razliku od MRS 39 koji je umanjenje vrijednosti financijske imovine temeljio na modelu nastalih kreditnih gubitaka, novi MSFI 9 se temelji na modelu očekivanih kreditnih gubitaka. Iz navedenog je razvidno da novo usvojeni interni akt *Politika formiranja ispravka vrijednosti potraživanja* nije usklađen s odredbama MSFI 9 koje propisuju umanjenje vrijednosti financijske imovine.

Uvidom u *Izveštaj o kretanjima ispravaka vrijednosti (IV)* sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. utvrđeno je da Društvo nije iskazalo ispravke vrijednost potraživanja. U *Godišnjem izvješću i financijskim izvještajima za 2024. s Izvješćem neovisnog revizora* navedeno je da Društvo u portfelju nema nenaplaćenih i spornih potraživanja koja bi zahtijevala vrijednosna usklađenja ili rezervacije za iste. Također je utvrđeno da od 2018. godine (početak poslovanja) Društvo u svojim poslovnim knjigama nije iskazivalo ispravke vrijednosti potraživanja.

Uvidom u dostavljene financijske i dodatne izvještaje te analitiku ugovora o faktoringu Hanfa je izvršila provjeru adekvatnosti izračuna ispravaka vrijednosti potraživanja.

Nadzorom je utvrđeno da Društvo u svojim poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2024. vodi potraživanje prema društvu nad kojim se vodi insolventni postupak (predstečajna nagodba te kasnije stečaj) sa značajnim kašnjenjem u podmirivanju obveze te za koja nema adekvatne instrumente naplate. Hanfa smatra da za navedeno potraživanje postoji objektivan dokaz da je nastao gubitak od umanjenja vrijednosti potraživanja te da je Društvo bilo u obvezi izmjeriti očekivane kreditne gubitke.

S obzirom da je propustilo izmjeriti očekivane kreditne gubitke na dan 31. prosinca 2024. Društvo je postupilo suprotno odredbama MSFI 9 koje propisuju umanjenje vrijednosti potraživanja. Postupajući u suprotnosti s MSFI 9 Društvo je postupilo protivno odredbama članka 67. stavka 1. Zakona koji propisuje da se na financijsko izvještavanje faktoring društva primjenjuju propisi kojima se uređuje računovodstvo i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja. Takvim iskazivanjem umanjenja vrijednosti potraživanja upitna je fer vrijednost imovine i kapitala iskazana u poslovnim knjigama Društva na dan 31. prosinca 2024. kao i poslovni rezultat za 2024. godinu.

Vezano uz neadekvatnost internog akta Društvo je u Prigovoru navelo kako će Pravilnik formiranja ispravaka vrijednosti biti ažuriran sukladno navodima u Zapisniku.

Navodi Društva iz Prigovora potvrđuju utvrđenja Hanfe navedena u Zapisniku.

Vezano uz mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka na dan 31. prosinca 2024. Društvo se u Prigovoru očitovalo kako je sukladno procjenama i očekivanjima uprave Društva te potpisanim ugovorima od strane pristupnika dugu te dobivenim kolateralima i osobnom jamstvu vlasnika dužnika isto bilo temelj formiranja ispravaka vrijednosti i procjene naplate dugovanja dužnika na 31. prosinca 2024. godine. Društvo dodaje kako je navedeno potraživanje u cijelosti zatvoreno s danom 9. srpnja 2025. uplatom jednog od pristupnika dugu o čemu je dostavilo dokaz.

Hanfa ostaje kod navoda iz Zapisnika da je Društvo propustilo izmjeriti očekivane kreditne gubitke na dan 31. prosinca 2024. jer je postojao objektivni dokaz da je nastao gubitak od umanjenja vrijednosti potraživanja čime je postupilo suprotno odredbama MSFI 9. Činjenica da je sporno potraživanje zatvoreno u cijelosti 9. srpnja 2025. nema utjecaj na izračun ispravaka vrijednosti na dan 31. prosinca 2024. pa time ni na utvrđene nalaze Hanfe.

Stoga je Društvu točkom 1.2. izreke ovoga Rješenja naloženo donijeti metodologiju za izračun umanjenja vrijednosti potraživanja po ugovorima o faktoringu usklađenu s odredbama *Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja broj 9 Financijski instrumenti* u kojoj će na jasan i transparentan način biti propisan izračun umanjenja vrijednosti potraživanja koji će se temeljiti na razumnim i utemeljenim podacima te na temelju tako donesene metodologije izračunati umanjenje vrijednosti potraživanja po ugovorima o faktoringu sa stanjem na dan 30. rujna 2025. godine.

Na temelju rezultata cjelokupnog postupka, provedenog na temelju odredbe članaka 72. i 91. Zakona, a sukladno članku 9. i 96. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09 i 110/21, dalje u tekstu: ZUP), odlučeno je kao u izreci Rješenja, a sve uzimajući u obzir da se time u većoj mjeri nego što je to nužno ne ometa redovito poslovanje Društva, sve u skladu s načelom zaštite prava stranaka i javnog interesa iz članka 6. ZUP-a.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po Rješenju, Hanfa je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da je navedeni rok za izradu i dostavu izvješća Hanfi primjeren i logičan sukladno članku 79. stavku 2. ZUP-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

KLASA: UP/I 993-07/24-01/01

URBROJ: 326-01-50-52-25-71

Zagreb, 9. rujna 2025.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman